

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U003605

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 15-07-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Копил Ярослав Володимирович

2. Yaroslav Kopyl

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0000-5208-2624

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Право

Дата захисту:

Спеціальність за освітою: Правознавство, кваліфікація юриста

Місце роботи здобувача: ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО "ІНФОТЕХ"

Код за ЄДРПОУ: 34239034

Місцезнаходження: вул Дегтярівська 15Б, Київ, 04050, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 15649

Повне найменування юридичної особи: Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності Національної академії правових наук України

Код за ЄДРПОУ: 25882308

Місцезнаходження: вул. Пилипа Орлика, Київ, 01024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія правових наук України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності Національної академії правових наук України

Код за ЄДРПОУ: 25882308

Місцезнаходження: вул. Пилипа Орлика, Київ, 01024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія правових наук України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.27.58, 10.35.61, 78.17.75, 78.17.75.05

Тема дисертації:

1. Правова охорона секретних винаходів як складова національної безпеки
2. Legal protection of secret inventions as a component of national security

Реферат:

1. Копил Я.В. Правова охорона секретних винаходів як складова національної безпеки. Дисертація є першим вітчизняним комплексним дослідженням, присвячене аналізу проблематики правового регулювання відносин щодо охорони секретних винаходів, визначення їх особливостей як складової національної безпеки. Актуальність теми дослідження зумовлена тим, що в умовах гібридної війни та трансформації сучасних підходів до забезпечення національної безпеки суттєво зростає роль невоєнних засобів забезпечення безпеки, серед яких важливе значення належить секретним винаходам. Дисертація складається з трьох розділів: перший присвячений дослідженню теоретико-правових основ охорони секретних винаходів, у другому проаналізовано теоретико-правові аспекти секретних винаходів у сфері національної безпеки, третій містить аналіз правового регулювання відносин щодо охорони секретних винаходів в окремих зарубіжних державах. У дисертації систематизовано та класифіковано ознаки правового

режиму секретних винаходів, що відрізняють їх від інших видів винаходів; систематизовано ознаки правових режимів секретних винаходів, службових винаходів та комерційних таємниць (ноу-хау), виявлено їх загальні та особливі ознаки. Обґрунтовано положення щодо дуалістичної правової природи секретних винаходів, які одночасно є об'єктами права інтелектуальної власності та елементом механізму забезпечення національної безпеки держави, що зумовлює необхідність формування їх спеціального правового режиму. Надано авторське визначення поняття «складова національної безпеки». Встановлено, що секретні винаходи за своєю правовою природою є обмежено оборотоздатним об'єктом інтелектуальної власності. Показано, що специфіка правового режиму секретних винаходів передбачає необхідність отримання погодження державного експерта з питань таємниць для здійснення майнових прав на секретні винаходи, існування законодавчих обмежень стосовно можливості розпоряджання майновими правами на них, зокрема у процесі стягнення прав на них у виконавчому провадженні, спадкуванні прав на секретні винаходи, здійснення внеску до статутного капіталу юридичної особи у вигляді майнових прав інтелектуальної власності, а також неможливості використання майнових прав на секретні винаходи як предмета застави. З'ясовано, що здійснення особистих немайнових прав на секретні винаходи обмежено. Встановлено, що необхідною умовою здійснення майнових прав інтелектуальної власності на секретні винаходи є нерозголошення інформації про них. Обґрунтовано, що розголошення інформації про секретний винахід є підставою для застосування юридичної відповідальності до винахідника та/або володільця патенту на секретний винахід. Здійснено аналіз недоліків чинного законодавства щодо охорони секретних винаходів, запропоновано підходи щодо удосконалення правового регулювання секретних винаходів в Україні, що пов'язані із необхідністю забезпечення балансу інтересів володільців патентів на секретні винаходи та держави під час набуття та здійснення майнових прав інтелектуальної власності. З цією метою, зокрема запропоновано запровадити механізм обов'язкового періодичного перегляду рішень про засекречування винаходів, а також виплати компенсації за обмеження можливості реалізації майнових прав інтелектуальної власності на такі об'єкти у зв'язку з їх засекречуванням. Доведено, що існуюча правова модель здійснення суб'єктивних майнових прав інтелектуальної власності спадкоємцями не враховує особливостей правового режиму охорони секретних винаходів, майнові права на які можуть входити до спадкового майна; у разі неможливості здійснення спадкоємцями своїх спадкових прав щодо такого об'єкта спадкування, з метою забезпечення балансу публічних та приватних інтересів запропоновано сплачувати спадкоємцю компенсацію за обмеження здійснення його суб'єктивних спадкових прав. На підставі аналізу досвіду деяких іноземних держав щодо засекречування винаходів у сфері атомної енергетики, запропоновано закріпити на законодавчому рівні можливість засекречування в Україні патентів на винаходи, що стосуються атомної енергетики. Обґрунтовано, що укладання та виконання двосторонніх міжурядових угод з державами-членами НАТО є правовим механізмом, який забезпечує не лише механізм обміну інформацією щодо секретних винаходів, а також формує правові передумови для їх подальшої комерціалізації без шкоди для національної безпеки учасників таких угод та чинних режимів таємності.

2. Kopyl Y.V. Legal protection of secret inventions as a component of national security. This dissertation is the first comprehensive domestic study dedicated to analyzing the legal regulation of relations concerning the protection of secret inventions and identifying their distinctive features as a component of national security. The relevance of the topic stems from the fact that, in the context of hybrid warfare and the transformation of modern approaches to ensuring national security, the role of non-military means of ensuring security is significantly increasing, among which secret inventions play a crucial role. The dissertation consists of three chapters: the first examines the theoretical and legal foundations of the protection of secret inventions, the second analyzes the theoretical and legal aspects of secret inventions in the sphere of national security and the third contains an analysis of the legal regulation of relations concerning the protection of secret inventions in selected foreign countries. The dissertation systematizes and classifies the characteristics of the legal regime governing secret inventions that distinguish them from other types of inventions; it systematizes the characteristics of the legal regimes governing secret inventions, service inventions, and commercial secrets (know-how), and identifies their general and specific features. The dualistic legal nature of secret inventions has been substantiated; they are simultaneously objects of

intellectual property law and an element of the mechanism for ensuring national security, which necessitates the establishment of a special legal regime for them. A definition of the term «component of national security» is proposed. By their legal nature, secret inventions are intellectual property objects with limited marketability. It has been shown that the specific nature of the legal regime governing secret inventions requires obtaining the approval of a state expert on secrets in order to exercise property rights to secret inventions, the existence of legislative restrictions on the ability to dispose of property rights to such inventions, in particular during the enforcement of rights to them in enforcement proceedings, the inheritance of rights to secret inventions, the contribution of intellectual property rights to the authorized capital of a legal entity, as well as the impossibility of using property rights to secret inventions as collateral. It has been established that the exercise of personal non-property rights to secret inventions is limited. It has been established that non-disclosure of information regarding a secret invention is a necessary condition for the exercise of intellectual property rights over such an invention. It is argued that the disclosure of information regarding secret inventions constitutes grounds for holding the inventor and/or the holder of a patent for a secret invention legally liable. An analysis of the shortcomings in the current legislation on the protection of secret inventions has been conducted, and approaches have been proposed to improve the legal regulation of secret inventions in Ukraine, which are linked to the need to ensure a balance between the interests of patent holders of secret inventions and those of the state during the acquisition and exercise of intellectual property rights. To this end, it is proposed, in particular, to introduce a mechanism for the mandatory periodic review of decisions to classify inventions, as well as to provide compensation for restrictions on the ability to exercise intellectual property rights over such objects due to their classification. It has been demonstrated that the existing legal model for the exercise of subjective intellectual property rights by heirs does not take into account the specific features of the legal regime for the protection of secret inventions, the property rights to which may form part of the estate; in the event that heirs are unable to exercise their inheritance rights with respect to such an object of inheritance, in order to ensure a balance between public and private interests, it is proposed that the heir be paid compensation for the restriction on the exercise of their subjective inheritance rights. Based on an analysis of the experience of certain foreign countries regarding the classification of inventions in the field of nuclear energy, it is proposed to establish at the legislative level the possibility of classifying patents for inventions related to nuclear energy in Ukraine. It is argued that the conclusion and implementation of bilateral intergovernmental agreements with NATO member states is a legal mechanism that not only provides a framework for the exchange of information regarding secret inventions but also establishes the legal prerequisites for its subsequent commercialization without compromising the national security of the parties to such agreements or existing secrecy regimes.

Державний реєстраційний номер ДіР: 0122U201829 0123U105050

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Національна безпека і оборона

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Андрощук Г. О., Копил Я. В. Інститут секретних винаходів у забезпеченні національної безпеки держави: проблемні питання. Інформація і право. 2023. № 2 (45). С. 172-185. DOI: [https://doi.org/10.37750/2616-6798.2023.2\(45\).282338](https://doi.org/10.37750/2616-6798.2023.2(45).282338)
- 2. Копил Я. В. Секретні, службові винаходи і комерційна таємниця: співвідношення правових субінститутів. Теорія і практика інтелектуальної власності. – 2024. № 3. С. 28-37. DOI: <https://doi.org/10.33731/32024.311410>
- 3. Копил Я. В. Інститут секретних винаходів у США: досвід для України. Аналітично-порівняльне правознавство. 2025. № 2. С. 277-284. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.02.38>

- 4. Копил Я.В. Секретні винаходи у забезпеченні національної безпеки: міжнародно-правовий аспект. Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. Серія: Право. 2025. Том 2 № 90. С. 98-105. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.90.2.13>
- 5. Копил Я.В. Охорона секретних винаходів: окремі проблеми регулювання в Україні та шляхи їх вирішення. Юридичний науковий електронний журнал. 2025. № 10. С. 92-95. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2025-10/19>

Наукова (науково-технічна) продукція: проекти нормативно-правових документів; методичні документи

Соціально-економічна спрямованість: удосконалення правової охорони секретних винаходів у контексті забезпечення національної безпеки

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0122U201829 0123U105050

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Андрощук Геннадій Олександрович
2. Hennadii Androshchuk

Кваліфікація: к.е.н., доц., 08.02.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0781-9740

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності Національної академії правових наук України

Код за ЄДРПОУ: 25882308

Місцезнаходження: вул. Пилипа Орлика, Київ, 01024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія правових наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Тверезенко Олена Олексіївна
2. Olena O. Tverezenko

Кваліфікація: к. ю. н., 12.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8606-8679

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності Національної академії правових наук України

Код за ЄДРПОУ: 25882308

Місцезнаходження: вул. Пилипа Орлика, Київ, 01024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія правових наук України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Яшарова Марія Миколаївна

2. Mariia M. Yasharova

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7648-8514

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського"

Код за ЄДРПОУ: 02070921

Місцезнаходження: проспект Берестейський, Київ, 03056, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Тарасенко Леонід Леонідович

2. Leonid L. Tarasenko

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4359-8965

Додаткова інформація: Web of Science Researcher ID: D-1065-2018; Scopus Author ID: 57433373500;
<https://scholar.google.com/citations?user=bdQIyZYAAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Вавженчук Сергій Ярославович
2. Serhii Vavzhenchuk

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6968-6720

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності
Національної академії правових наук України

Код за ЄДРПОУ: 25882308

Місцезнаходження: вул. Пилипа Орлика, Київ, 01024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія правових наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чомахашвілі Олена Шотаевна
2. Olena Chomakhashvili

Кваліфікація: к.ю.н., доц., 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0546-2138

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності
Національної академії правових наук України

Код за ЄДРПОУ: 25882308

Місцезнаходження: вул. Пилипа Орлика, Київ, 01024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія правових наук України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради

Мироненко Наталія Михайлівна

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні

Мироненко Наталія Михайлівна

Відповідальний за підготовку
облікових документів

Федорова Надія Вікторівна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна